

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Ryaskolan F-9 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast **den 25 oktober 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetet med särskilt stöd

1. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 13 oktober 2023 följer upp med samtliga lärare att det står klart för dem om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur denna uppföljning har genomförts. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska

dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 24 maj till och med den 13 oktober 2023 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. Se till att rektorn inte överlåter sin beslutanderätt av åtgärdsprogram till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i form av särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen ska inkomma med två exempel på undertecknade åtgärdsprogram där insatsen är särskild undervisningsgrupp. Om det vid tidpunkten för redovisningen inte finns några elever med dessa åtgärder ska detta särskilt anges (3 kap. 11 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser legitimerade och behöriga lärare, garantin för tidiga stödinsatser, förebyggande arbete för trygghet och för att skapa studiero samt arbetet med elevers frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:2257) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Ryaskolan F-9 i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ryaskolan F-9 följer gällande bestämmelser om legitimerade och behöriga lärare, arbetet med särskilt stöd, garantin för tidiga stödinsatser, förebyggande arbete för trygghet och för att skapa studiero samt arbetet med elevers frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 31 januari och 2 februari 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetet med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla och utreda

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns elever som kan vara i behov av särskilt stöd men som inte anmälts till rektorn. Enligt elevhälsan, finns det innevarande läsår åtminstone 20 elever i årskurserna 5-9 som har betyget F i flera ämnen men som inte anmälts och därmed inte heller utretts för eventuellt behov av särskilt stöd. Rektorn instämmer delvis i detta och tillägger att några av dessa elever är anmälda medan några inte är det. Enligt rektorn känner rektor och elevhälsa till att dessa elever kan vara i behov av olika typer av stödåtgärder. Elevhälsan säger vidare att det även finns elever som anmälts men där elevhälsan inte hunnit utreda elevens stödbehov. Även lärarna säger att de känner till flera elever som skulle behöva utredas för särskilt stöd men som inte är utredda. Lärarna säger att de anmäler elever till elevhälsoteamet [som består av rektor/biträdande rektor samt elevhälsan, SI:s anm.] vid klassgenomgångar på regelbundna elevhälsomöten men att eleverna inte utreds och samma elever kan tas upp med elevhälsoteamet flera gånger under en termin. Det är inte tydligt för lärarna när en elevs behov av särskilt stöd har anmälts säger lärarna. Elevhälsan och rektor säger att de påtalat för lärarna att en elev ska anmälas via blankett även om eleven tagits upp på ett elevhälsomöte. Elevhälsan säger att de genom skolans elevuppföljningssystem upptäckt många elever som skulle behöva utredas för behov av särskilt stöd men alla dessa elever är inte anmälda.

Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp

Av dokumentation samt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att det finns två flexgrupper på skolan för elever i behov av stöd i form av mindre undervisningsgrupp. Den ena flexgruppen är för elever i årskurserna 1-4 och den andra är för eleverna i årskurserna 5-9. Alla elever som ges stöd i flexgruppen har ett upprättat åtgärdsprogram. Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket

på skolan den 2 februari 2023 granskat de åtgärdsprogram som innebär att eleven ska ges stöd i flexgruppen. Fem av åtgärdsprogrammen avser elever i årskurserna 5-9 och åtgärdsprogrammen är beslutade av en av skolans biträdande rektorer. Vidare står det i dessa fem åtgärdsprogram att eleven ska ges stöd i flexgruppen genom beslut om placering i särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 § skollagen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Enligt skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning (3 kap. 8 § skollagen).

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp enligt 3 kap. 11 § eller i form av anpassad studiegång 12 § skollagen. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Ryaskolan. Utredningen visar att det finns ett flertal elever i framförallt årskurserna 5-9 som inte anmälts till rektorn för eventuellt behov av utredning för särskilt stöd

trots att lärarna befarat att eleverna inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppnås i flera ämnen. Det framgår också av utredningen att det finns flera elever som anmälts för behov av utredning för särskilt stöd men att dessa elevers behov av stöd inte utretts.

Skolinspektionen bedömer också att det finns brister i upprättade åtgärdsprogram för elever i årskurserna 5-9 som ska ges stöd inom ramen för en av skolans flexgrupper. Utredningen visar att ansvariga på skolan utifrån elevernas utredning om särskilt stöd bedömt att eleverna är i behov av särskilt stöd i form av placering i särskild undervisningsgrupp. Beslutet om placering i särskild undervisningsgrupp har inte fattats av rektor utan av biträdande rektor vilket strider mot skollagen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Ryaskolan F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektor samt inkommen förteckning över undervisande lärare framkommer att undervisningen bedrivs under ledning av behöriga lärare med legitimation.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen är undervisning sådana målstyrda processer som under ledning av lärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 15 § skollagen har en legitimerad lärare eller förskollärare ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Vidare framgår av 2 kap. 13 § skollagen att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 17 § 1 st. skollagen framgår att lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har

- a) en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b) kompetens att undervisa på det främmande språket,
2. undervisning i fristående skolor och fristående fritidshem med viss särskild pedagogisk inriktning, och
3. viss undervisning inom riksrekryterande utbildning på nationella program i gymnasieskolan.

Av 2 kap. 18 § 1 st. framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

- 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
- 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framkommer att det obligatoriska kartläggningsmaterialet i förskoleklass, bedömningsstödet i årskurs 1 samt nationella prov i årskurs 3 genomförs. Vidare genomförs särskilda bedömningar tillsammans med speciallärare och specialpedagog när det finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. I slutet av förskoleklass och årskurs 3 följs elevens resultat och stödinsatser upp och informationen överförs till lärare i mellanstadiet.

Rättslig reglering

Enligt 8 kap. 2 § skolförordningen ska nationella kartläggningsmaterial användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande i förskoleklassen. Nationella bedömningsstöd ska enligt 9 kap. 22 § skolförordningen användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

Enligt 9 kap. 21 § skolförordningen ska nationella prov användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3.

Enligt 3 kap. 4 § skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett

nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Vidare framgår av 3 kap. 4 a § skollagen att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 4 §.

Enligt 3 kap. 4b § skollagen ska det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för trygghet och för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att det bedrivs ett förebyggande arbete för trygghet och för att skapa studiero. Eleverna görs på flera sätt delaktiga i arbetet med skolans ordningsregler samt arbetet mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framkommer att rektorn och skolans personal tar kontakt med elevers vårdnadshavare gällande eventuell frånvaro samt att elevhälsan är involverad i arbetet. Skolan arbetar enligt rutiner som är beslutade av huvudman avseende att utreda om en elev har upprepad eller längre frånvaro. Lärarna kontaktar och

informerar vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro och rektor startar skyndsamt en utredning vid längre eller upprepad frånvaro och vidtar åtgärder utifrån en sådan utredning.

Rättslig reglering

I 7 kap. 17 § skollagen anges att om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Av 7 kap. 19a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jin Sarac Batifi

Beslutsfattare
Signerat av: Jin Sarac Batifi

X Mikaeil Yousefi

Föredragande
Signerat av: Mikaeil Yousefi